

Olaszország

Tagállami jog - Olaszország

Ez az oldal az olaszországi jogrendszerrel nyújt tájékoztatást.

Jogforrások

Olaszországban, mint minden modern demokráciában, a politikai rendszer a hatalmi ágak – törvényhozás, végrehajtás és igazságszolgáltatás – elválasztásán alapul.

Az olasz jogforrások rendszerint a törvényhozó hatalom útján születnek, amelyeket a végrehajtó hatalom érvényesít. Az igazságszolgáltatás akkor lép közbe, amikor a jogszabályokat megsértik.

Jogszabály-típusok – leírás

Az olaszországi jogforrások fontossági sorrendben:

- Az Alkotmány
- A törvények (törvénykönyvek és más parlamenti törvények, regionális törvények)
- Rendeletek
- Szokásjog

A népszavazás is jogforrás lehet, amennyiben korábbi törvényt hatályon kívül helyez.

A jogszabályok jogértelmezés tárgyai, és az ítélkezési gyakorlat hatással van a későbbi döntésekre. Ugyanakkor az ítélkezési gyakorlat nem bír kötelező erővel, mivel Olaszország kontinentális jogrendszerű ország, ahol a tételes, írott jog szolgál a jogértelmezők fő útmutatójával.

Az Alkotmány az elsődleges jogforrás. Az alkotmányozó hatalom alkotja, és csak különleges eljárás útján módosítható – ez az eljárás sokkal összetettebb annál, mint amely a rendes törvények módosításához szükséges.

A parlamenti törvények a Camera dei Deputati (alsóház) és a Senato (felsőház) általi megvitatást követően születnek, és azokat egész Olaszországban végre kell hajtani és be kell tartani. Ez alól kivételt képeznek az egyes területekre vagy eseményekre alkotott külön törvények – például egy földrengés esetén elfogadott törvény.

A regionális törvény hatálya kizárólag az érintett régió területére terjed ki, és csak bizonyos tárgyköröket szabályozhat.

Egyes kérdések szabályozása terén a regionális törvények beolvadhatnak az állami törvényekbe (amennyiben léteznek ilyenek), vagy kizárólagossá válhatnak (amennyiben nincs állami szabályozás erre vonatkozóan) – így például a kereskedelem, oktatás, tudományos kutatás, sport, kikötők és repülőterek, munkahelyi biztonság és kulturális javak vonatkozásában.

A rendeletek a parlamenti, illetve regionális törvényeknek alárendelt eszközök, az azok végrehajtására vonatkozó részletszabályokkal.

Jogszabályi hierarchia

Az olasz jogrendszer összhangban van a nemzetközi és a közösségi joggal, legyen az szokásjog vagy írott jog.

A jogforrások hierarchikus rendbe szerveződnek. A jogállamiságnak megfelelően egy törvény sem ütközhet az Alkotmányba, a törvénytől alacsonyabb szintű jogszabály pedig nem ütközhet törvénybe.

Intézményi keretek

A jogszabályok elfogadásáért felelős intézmények

Általánosságban a jogszabályok elfogadásáért felelős intézmények a parlament és a regionális tanácsok.

Különleges körülmények fennállása esetén a kormány is alkothat törvényt (a parlament utólagos jóváhagyásával/módosításával). Erre sürgős esetekben kerülhet sor, illetve amikor a parlament átruházta az erre vonatkozó hatáskört.

Rendeleteket rendszerint a kormány vagy a regionális tanácsok hoznak, ezek a törvények végrehajtásának részleteit tartalmazzák.

Döntéshozatali eljárás

A rendes jogalkotási eljárás három szakaszból áll:

- Kezdeményezés: E jogosultsággal a kormány, a parlament bármely tagja, a választópolgárok (állampolgárok) csoportjai, a regionális tanácsok és néhány különleges státuszú intézmény rendelkezik.
- Vita és szavazás: Ez többféle módon történhet, a parlament házszabályától függően.
- Kihirdetés és közzététel: Ez magában foglalja a jogszabálynak az Olasz Köztársaság Elnöke általi kihirdetését és a hivatalos közlönyben történő közzétételét.

Jogi adatbázisok

A [Normattiva](#) projektet 2010 márciusában indították az alábbi célokkal: a hatályos állami és regionális rendelkezések közigazgatási szervek általi számítógépesítésének és osztályozásának előmozdítása, e rendelkezések állampolgárok általi ingyenes lekérdezésének megkönnyítése, valamint a jogszabályoknak a Miniszterelnöki Hivatal, a Szenátus és a Képviselőház feladatkörébe tartozó felülvizsgálatához szükséges eszközök biztosítása.

A dokumentumok három formában kérhetők le a „Normattiva” adatbázisból:

- az Olasz Köztársaság hivatalos lapjában közzétett eredeti változatban;
- az adatbázisból való lekérés napján alkalmazandó változatban; valamint
- a felhasználó által megadott bármely korábbi napon hatályos változatban.

Elkészültét követően az adatbázis tartalmazni fog valamennyi, számozott jogi aktus formájában elfogadott állami jogszabályt (törvények, törvényrendeletek, törvényerejű rendeletek és egyéb számozott jogi aktusok).

Jelenleg mintegy 75 000 jogi aktust tartalmaz, amelyek mindegyikét 1946-ban vagy azt követően fogadták el.

A miniszteri rendeletek nem szerepelnek az adatbázisban.

A projekt jelenleg is a fejlesztés szakaszában van. További tervezett lépések:

- dinamikus linkek segítségével az egész adatbázisban lehetőség lesz a módosított rendelkezésről az adott cikknek a következő módosításban szereplő változatára ugrani;
- a keresési funkciót továbbfejlesztik, hogy „fogalmak” és szemantikai kategóriák alapján is lehessen keresést végezni;
- összegyűjtik és hozzáférhetővé teszik az Olasz Királyság fennállása alatt (1861-1946) közzétett valamennyi jogalkotási aktust;
- linkek segítségével az összes többi nyilvános jogszabálygyűjtemény elérhető lesz, kezdve a regionális és a közösségi jogszabályokat tartalmazókkal.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 18/06/2018